

УДК 329.78

DOI <https://doi.org/10.32782/app.v71.2023.20>

А. І. Сушко

orcid.org/0000-0002-7429-6196

*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри політичних теорій*

Національного університету «Одеська юридична академія»

А. М. Прохоренко

orcid.org/0000-0003-2534-7652

доктор філософії з політології,

старший викладач кафедри політичних теорій

Національного університету «Одеська юридична академія»

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СІМЕЙНОЇ ТА МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ

Постановка проблеми. Публічна влада аксіоматично має завдання планування довгострокових стратегій розвитку суспільства та держави. Молодіжна політика держави є не менш важливим стратегічним напрямом, ніж економічний або зовнішньополітичний. Стратегічні напрями цієї політики формувалися впродовж історії незалежної України у кількох документах: «Державна цільова соціальна програма «Молодь України» на 2016–2020 роки», Указ Президента України «Про Національну молодіжну стратегію до 2030 року», та безліч цільових указів та документів. Однак, якщо розглядати реалізацію минулих програм, можна з упевненістю сказати, що їхнє виконання було частковим та поверховим. Щодо сімейної політики, то з упевненістю можна сказати лише те, що діти в Україні мають більше державного та соціального захисту, ніж молодь.

Проте всі стратегічні плани щодо розвитку та захисту молоді та сім'ї в Україні в лютому 2022 року опинилися під загрозою через Російське вторгнення на територію України. На захист країни встало безліч молодих чоловіків та жінок, що підриває не лише демографічну ситуацію в державі, веде до старіння населення, руйнує сім'ї, але ставить під загрозу можливість держави захищати дитинство – з окупованих українських територій масово викрадаються та вивозяться діти.

Таким чином основний виклик сучасності – це по можливості зберегти дітей та молоде українське покоління, які є основою побудови майбутнього: «Майбутнє кожної країни залежить від молоді, молоді люди забезпечують економічний розвиток та відтворення популяції людства, забезпечують ВВП держави. Відповідно основні програми економічного та політичного розвитку кожної країни спрямовані на стимулювання молодіжної політики та залучення молоді як основи для подальшого розвитку країни (Драпушко, 2022, с. 33).

Більше того, Україна зараз не може планувати стратегію розвитку політики щодо сім'ї та молоді без урахування європейських політичних реалій. Саме надання Україні статусу кандидата у члени Європейського союзу зобов'язує політичну систему вирішити низку завдань, які насамперед пов'язані із можливістю інтеграції молодіжної та сімейної політики України до існуючої європейської політичної системи.

Аналіз публікацій. Проблеми побудови та реалізації сімейної та молодіжної політики мають досить широке висвітлення. Ефективність української молодіжної політики активно досліджується у роботах: О. Балакіревої, Р. Г. Драпушка, Н. Головатого, П. В. Горінова, К. В. Захаренко, Є. С. Міненко, Р. Левіна, Н. Філік, Н. Метелкіна, І. І. Пішою, Ю. Рубана, Б. Савченко.

Метою цієї статті є аналіз сучасних викликів та перспектив, що стоять перед українською молодіжною та сімейною політикою, у контексті європейського майбутнього України.

Виклад основного матеріалу. Насамперед необхідно почати з дефініцій. Українську молодіжну політику можна витлумачити як діяльність державної влади стосовно становлення

та розвитку молоді. Сімейна політика щодо цього ширше поле державної діяльності, оскільки спрямована на функціонування сім'ї як соціального інституту та окремої людини, що є носієм сімейних ролей. У певному сенсі, всі члени суспільства є об'єктами інтересу сімейної політики, тоді як молодіжна політика спрямована на членів українського суспільства віком від 14 до 35 років. В обох випадках не має значення майнове та соціальне становище, походження, раса, стать, рівень освіти та релігійна приналежність.

Якщо сім'я як соціальний інститут має і соціальний захист (сімейний кодекс, положення про охорону дитинства), то молодь, незважаючи на величезну роль у соціальному житті, є найбільш соціально і політично незахищеною частиною суспільства. Державі необхідно розробити довгострокову стратегію, яка дозволить існувати правовим та економічним умовам, які сприятимуть реалізації інтересів молоді. На виконання цього завдання потрібно не тільки політична воля, а й злагоженість суспільства, плюралізм ідей і відкрита дискусія.

Європейський досвід демонструє, що ефективність молодіжної політики безпосередньо пов'язана з активною участю молодих людей (включаючи неповнолітніх) у державному будівництві та побудові громадянського суспільства. При цьому таке включення потрібне не лише для молодих людей, а й для самої держави – молодь має колосальний потенціал, який може використовуватись для потреб суспільства.

В даний момент, коли, незважаючи на військові дії українське суспільство інтегрується в міжнародне співтовариство, процес інтеграції має вирішальний вплив на формування свідомості молоді. Це стосується й сімейний практик: молоді батьки найчастіше вибирають для дітей ті форми освіти, які дозволяють їм, наприклад, вступати до європейських університетів, подорожувати. Зміна поширюється на всі сфери життя: змінюється ставлення до розвитку економіки, відбувається трансформація політичних переконань. Але головне, що молоді люди все більше впливають у сфері політики і стають вирішальною частиною суспільства. Саме реакція молоді на демократизацію має вирішальний характер у контексті політичних змін.

Високий вплив молоді в розвитку суспільства є ознакою демократизації. Тому державна стратегія молодіжної політики спрямована на інтеграцію молоді до всіх сфер життя. Крім позитивних прикладів європейської демократії, важливість молоді можна проілюструвати і на негативному прикладі. Військовий та ідеологічний противник України – РФ, є прикладом поступового старіння влади, всі політичні рішення приймаються людьми похилого віку сформованими радянським суспільством з такими відмінними рисами, як дводумство, пошук «капіталістичного» ворога, віра у двополярний світ із зонами впливу наддержав. При цьому політична влада не допускає у своє коло молодих людей прогресивних поглядів, не цінує потенціал молодих людей, заперечує будь-які нововведення, в ім'я збереження постійного статусу-кво. Серед іншого, результатом ігнорування цінності молодих людей стає напад на суверенну державу, руйнування міжнародного статусу та внутрішньої економіки. Саме тому залучення молоді та плюралізм думок так важливі для побудови успішного суспільства.

Демократичний шлях розвитку держави передбачає з боку держави увагу до окремої людини та її прав. Тому молодіжна політика включає спільну діяльність суспільства і держави, спрямовану на «забезпечення повноцінного розвитку молоді, і включає не тільки діяльність держави, а й політичних партій, громадських рухів, церков та інших соціальних інститутів, що, можна сказати, відрізняє аспекти молодіжної політики від її загальної політики» (Коваль, 2011, с. 14).

Вразливість молодих людей та дітей внаслідок війни вкрай негативно впливає на демократичні перспективи суспільства. У нашому випадку молодь не стільки спадкоємець суспільних благ та їх продовжувач, скільки повноцінний актор їхнього створення.

Розуміння ключової ролі молоді часто переважається з ідеєю духовно-патріотичного виховання. Однак гордість національною культурою та традиціями не може бути нав'язана ззовні шкільною чи університетською освітою. Формальні тексти та ритуальне виконання традицій не може мати глибокого кореня, якщо базується на примусі. Національна гордість повинна мати під собою реальну матеріальну базу, молодь справді має бути частиною системи управління, частиною культурного життя.

Нинішня трансформація українського суспільства, внаслідок його трагедії, має і позитивні сторони – духовні цінності молоді змінюються не на основі примусу з боку системи освіти, а виходячи з об'єктивної реальності. Однак цей процес так само не може залишатися спонтанним. Він має спрямовуватись державною політикою, громадський дискурс не може мати заборонених тем, будь-яка думка має прийматися до обговорення, щоб виробити повноцінний суспільний консенсус щодо розуміння місця нації у світовому просторі.

Одна з необхідних гілок молодіжної політики в такому ключі – це децентралізація, яка має бути застосована на всіх рівнях системи управління. Общини та спільноти повинні мати фінансові інструменти для реалізації своїх потреб та створення проектів. Молодіжні рухи, так само мають отримувати окрему свободу, не керуватимуться «зверху» більшими об'єднаннями та партіями (див. Модель реалізації молодіжної політики в умовах децентралізації, 2021). Військовий час демонструє, що здатність до самоорганізації в українського суспільства, і в молодих людей особливо сильна. Децентралізація сприятиме можливості ухвалення самостійних рішень. А значить спрощувати систему управління, яка стане лише ефективнішою. Молодь в Україні досить свідомо, в чому їй відмовляла держава багато років, воліючи «керувати» молодіжними рухами. Тоді як на практиці їх треба лише спрямовувати.

Очевидно, що реалізація як сімейної, так і молодіжної політики можлива лише за рахунок ефективної освіти, правових та фінансових гарантій, стимулювання участі у політичному житті.

Для України значною проблемою є зниження інтересу до вищої освіти (Карпенко, 2022). Це багато в чому пов'язано і з пандемією коронавірусу і з військовим вторгненням РФ, проте основна причина: недовіра до системи освіти. Молоді люди не мають упевненості, що, вступивши до університету, зможуть отримати належний рівень знань. Тому підвищення інтересу до освіти є ключовим завданням як стратегії сімейної політики, так і молодіжної. Виходячи з цього, повинні створюватися нові освітні програми, адже отримання неактуальних, застарілих знань стосується фактичних усіх спеціальностей ВНЗ. Якщо випускник ВНЗ не отримає належного рівня навичок, він не зможе отримати роботу, яка радить його очікуванням. А це знижує рівень довіри до всієї держави. У цьому відношенні ефективною методикою було б створення платформ для комунікації роботодавців зі студентами, які існували б за державний рахунок. Це різко підвищує можливість зрівняти кадровий попит та пропозицію.

Працевлаштування – найважливіший чинник побудови інноваційної економіки. За даними статистики за 2021 рік, 40% безробітних були представниками молоді (Безробіття населення, 2022). Держава має підтримувати молодих людей у сфері працевлаштування.

Але працевлаштування не єдина проблема: доступність житла та медичної допомоги залишається невисокою. А на тлі зростання цін, погіршення екології та здоров'я через воєнні дії проблема порівняно з 2021 роком загострилася.

Очевидно, що для молоді мають бути розроблені цільові соціальні програми, державні іпотеки для купівлі житла, податки для молодих сімей з дітьми, розвиток молодіжної інфраструктури. Усе це вимагає перегляду чинного законодавства.

Якщо звернути увагу на досвід ЄС, то молодіжна політика складається із трьох рівнів. Основні принципи та стратегії мають бути розроблені на національному рівні. Реалізація повністю надається регіональній та місцевій владі. Однак молодіжну політику не можуть спрямовувати люди, які до молоді не належать. Тому на місцевому та регіональному рівні залучення молоді до сфери розробки молодіжної політики просто необхідне. Саме влада має нести відповідальність за рівень залучення молоді, проте при цьому мають бути припинені спроби впровадження «палічної» системи, співпраця має мати не лише примусовий характер для формальної кількості учасників, а бути якісним процесом.

Той факт, що Україна стала кандидатом у члени ЄС, дає змогу одразу розробляти молодіжну політику, спираючись на європейські стандарти. Наявність готових шаблонів значно полегшує роботу із планування. «Досвід міжнародної практики показує, що існує безліч програм та реформ, які сприяють участі молоді у державних процесах. Програми по роботі з молоддю допомагають молодим людям відігравати активну роль у розвитку своїх спільнот та набувати досвіду, знань, цінностей та життєвих навичок, необхідних їм для успіху в роботі, освіті та суспільному житті» (Драпушко, 2022, с. 56).

Більше того, Україна може постійно обмінювати досвідом з партнерами, щоб перехід вітчизняної політики на новий рівень було проведено без суттєвих криз. Адже очевидно, що існуючі моделі застаріли та потребують радикального перегляду. І така співпраця лише зміцнить зв'язок України з державами-членами ЄС.

Так процес інтеграції до Європейського Союзу вже запущено, дуже важливо, щоб і українська молодь була частиною цього інтеграційного процесу. Різні представники української молоді, лідери та учасники молодіжних рухів, організатори різних молодіжних освітніх програм, студенти і навіть представники різноманітних клубів за інтересами повинні мати доступ до європейського молодіжного простору, говорити від імені української молоді, обмінюватися досвідом, відвідувати різноманітні міжнародні з'їзди. А представники європейської молоді мають також безпосередньо брати участь у молодіжному житті України. Очевидно, що такий обмін є неможливим без підтримки держави. Держава має організувати процес налагодження комунікації з великими та невеликими європейськими молодіжними організаціями та об'єднаннями (такими як ESU, AEGEE, AIESEC, EDYN та багатьма іншими). Саме держава має взяти на себе керування процесом впровадження європейських практик у сфері молодіжного управління. А це можливо при створенні численних консультативних та дорадчих органів на різних рівнях управління – при Державній Раді та при місцевих радах.

Для того щоб реалізація державної молодіжної політики була ефективною перед державою, стоїть завдання виконати ряд завдань:

- Для ефективного впровадження молоді у суспільне життя вони повинні бути достатньо незалежними та свідомими, а це забезпечується особистою громадянською відповідальністю. Тому держава має ініціювати створення нових робочих місць, щоб усунути молодіжне безробіття.

- Для забезпечення молодіжної включеності у суспільство держава має створити та фінансувати на постійній основі різноманітні елементи молодіжної інфраструктури.

- Очевидно, що далеко не всі кадри, які займаються роботою з молоддю, мають достатню кваліфікацію. Тому потрібне залучення висококваліфікованих спеціалістів до роботи з молоддю. Цьому сприяють високі заробітні плати та особиста мотивація.

- Будь-які організації, які поза державою займаються роботою з молодими сім'ями, дітьми та молоддю, повинні отримувати всебічну підтримку від держави у вигляді надання грантів, обладнання, доступу в інформаційне поле.

- Вже існуюча молодіжна робота має бути інституалізована.

Здається, що обставина майбутньої інтеграції України з Європейським Союзом потребує вирішення всіх сучасних проблем молоді та сім'ї, адже вони істотно впливають на державну політику. Однак ці рішення можуть не тільки спускатися по вертикалі влади, а й формуватися знизу, тобто рішення можуть бути надані молоддю за її належної інтеграції у суспільне життя.

Таким чином, просто створення нових державних норм, правових підстав функціонування та основних стратегічних засад державної політики є недостатньою підставою для того, щоб у житті молодих людей та молодих сімей відбулися якісні та функціональні зміни. Принцип децентралізації та активне залучення молодих людей для участі у державному та суспільному житті значно ефективніша стратегія. При цьому молодь повинна брати участь у виробленні рішень з усіх ключових питань: екологічних проблем, безробіття, низького рівня доходів населення, демографічної кризи, високої міграції та інших.

Однак при залученні молоді до всіх сфер політики та управління слід брати до уваги, що молодіжне політичне життя значно відрізняється від традиційних уявлень про нього. Покоління, що виросло і сформувалося вже в незалежній Україні, на багато речей дивиться не так, як представники старшого покоління, володіючи багатьма соціально-психологічними особливостями. Їхній досвід не пов'язаний із радянським минулим, у них зовсім інше уявлення про сімейні цінності, про національний шлях України та інші стратегічно важливі речі. Усі ці особливості мають враховуватися владою під час створення нормативно-правових баз для вирішення проблем молоді та включення їх до суспільної життя держави. Перевага українського уряду на сьогоднішній день є порівняно невисокий середній вік, що дозволяє уникнути величезного розриву між поколіннями та нерозуміння.

Висновки. Виклад матеріалу дослідження продемонстрував, що створення нової стратегії молодіжної та сімейної політики та ефективність їх реалізації є важливими маркерами демократичності суспільства. На даний момент у процесі інтеграції до спільного європейського простору основний виклик полягає в тому, що Україна не має необхідної кількості молодих людей, готових брати участь у політичній житті. І це наслідки воєнного вторгнення РФ. Величезна кількість молодих чоловіків і жінок перебуває на захисті держави, багато хто є біженцями, частина зайнята питаннями виживання. Незважаючи на те, що вторгнення активізувало національні ідеї, політизувало населення, залучило людей далеких від політичного життя до зацікавленості ним, для вирішення багатьох завдань просто не вистачає людей. Зараз, очевидно, безліч молодих людей усвідомлюють, що саме їхнє покоління є рушійною силою політичних процесів, проте їхня репрезентація у політичному та громадському полі на сьогодні невелика.

Одним із викликів для молодіжної політики є високе молодіжне безробіття, зниження інтересу до вищої освіти, а, отже, недостатня кількість кваліфікованих фахівців, що може поставити під загрозу майбутнє держави.

Однак перспективним напрямом розвитку та реалізації молодіжної політики є можливість опори на європейський досвід, високий рівень самосвідомості української молоді, високий рівень терпіння до інших та толерантності.

Для того, щоб реалізувати перспективи та нейтралізувати виклики, українська держава має створити умови для того, щоб інноваційні ідеї молодих людей могли отримати реалізацію. Так само важливим завданням для держави є зняття поколінської кризи: Для старших поколінь цінні підстави та ідеологічні погляди молоді на багато аспектів життя є неприйнятними, а тому необхідне формування консенсусу між бажаннями молоді та потребами людей похилого віку та людей середнього віку. Це може бути реалізовано завдяки тривалій громадській дискусії.

Таким чином, пріоритетним напрямом сил для держави має стати суспільство, а молодь усередині суспільства є джерелом громадянської відповідальності та творцями інноваційних моделей розвитку держави.

Література

Rejcinovic Buric M. (2020) Resolution on the Council of Europe youth sector strategy 2030 URL: <https://www.coe.int/en/web/youth/youth-strategy-2030> (дата звернення: 20.03.2023).

Youth2030: The United Nations Strategy on Youth. URL: https://www.un.org/youthenvoy/wp-content/uploads/2018/09/18-00080_UN-Youth-Strategy_Web.pdf (дата звернення: 13.08.2022).

Безробіття населення (за методологією МОП) за статтю, типом місцевості та віковими групами 2021 році. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/rp/eans/eans_u/arch_bnsmv_u.tm (дата звернення: 13.03.2023).

Драпушко Р., Горінов П., Захаренко К.В. Міненко Є. Державна молодіжна політика України у умовах Європейської інтеграції: виклики та можливості. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2022. Том 33(72) № 4. С. 7–12.

Драпушко Р., Горінов П., Міненко Є. Ефективність залучення молоді до прийняття управлінських рішень. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2022. Том 33(72) № 3. С. 54–59.

Драпушко Р., Горінов П., Попатенко М., Філик Н. Молодіжна політика України через призму демографічних: стан та тенденції. Державна сімейна та молодіжна політика: законодавство, методи та практики. Київ : ДІСМП, 2022. № 1. С. 31–38.

Карпенко М. Українська система вищої освіти в умовах воєнної агресії РФ: проблеми й перспективи розвитку URL: <https://niss.gov.ua/news/statii/ukrayinska-systema-vyshchoyi-osvity-v-umovakh-voennoyi-ahresiyi-rfproblemy-u> (дата звернення: 20.03.2023).

Коваль Г. Сутність державної молодіжної політики Наукові праці : Науково-методичний журнал. Державне управління. 2011 Том 159. Випуск 147, 62 с.

Модель реалізації молодіжної політики в умовах децентралізації. URL: <https://decentralization.gov.ua/youth/molod-v-oth> (дата звернення: 23.03.2023).

Указ Президента України «Про Національну молодіжну стратегію до 2030 року». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/942021-37337> (дата звернення: 22.03.2023).

References

- Pejcinovic Buric M. (2020) Resolution on the Council of Europe youth sector strategy 2030. Retrieved from: <https://www.coe.int/en/web/youth/youth-strategy-2030> (accessed: 20.03.2023).
- Youth2030: The United Nations Strategy on Youth (2018). Retrieved from: https://www.un.org/youthenvoy/wp-content/uploads/2018/09/1800080_UN-Youth-Strategy_Web.pdf (accessed 13.08.2022).
- Bezrobittia naselennia (za metodolohiieiu MOP) za statti, typom mistsevosti ta vikovymy hrupamy 2021 rotsi (2022) [Unemployment of the population (according to the ILO methodology) by gender, type of area and age groups in 2021] Retrieved from: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/rp/eans/eans_u/arch_bnsmv_u.htm (accessed 13.03.2023).
- Drapushko R., Horinov P., Zakharenko K.V. Minenko Ye. (2022) Derzhavna molodizhna polityka ukrainy umovakh Yevropeiskoi intehratsii: vyklyky ta mozhlyvosti [State youth policy of Ukraine under the conditions of European integration: challenges and opportunities]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Seria: Publichne upravlinnia ta administruvannia*. 2022. Tom 33(72) № 4. S. 7–12.
- Drapushko R., Horinov P., Minenko Ye. (2022) Efektyvnist zaluchennia molodi do pryiniattia upravlinskykh rishen [Effectiveness of youth involvement in management decision-making]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V.I. Vernadskoho. Seria: Publichne upravlinnia ta administruvannia*. 2022. Tom 33(72) № 3. S. 54–59.
- Drapushko R., Horinov P., Popatenko M., Filyk N. (2022) Molodizhna polityka Ukrainy cherez pryzmu demohrafichnykh: stan ta tendentsii [Youth policy of Ukraine through the prism of demographics: state and trends]. *Derzhavna simeina ta molodizhna polityka: zakonodavstvo, metody ta praktyky*. Kyiv : DISMP, 2022. № 1. S. 31–38.
- Karpenko M. Ukrainska systema vyshchoi osvity v umovakh voiennoi ahresii RF: problemy y perspektyvy rozvytku (2022) [The Ukrainian system of higher education in the conditions of military aggression of the Russian Federation: problems and prospects for development] Retrieved from: <https://niss.gov.ua/news/statti/ukrayinska-systema-vyshchoyi-osvity-v-umovakh-voyennoyi-ahresiyi-rfproblemy-y> (accessed 20.03.2023).
- Koval H. (2011) Sutnist derzhavnoi molodizhnoi polityky [The essence of state youth policy] *Naukovi pratsi: Naukovo-metodychnyi zhurnal*. Derzhavne upravlinnia. 2011 Tom 159. Vypusk 147, 62 s.
- Model realizatsii molodizhnoi polityky v umovakh detsentralizatsii (2021) [Model of implementation of youth policy in conditions of decentralization] Retrieved from: <https://decentralization.gov.ua/youth/molod-v-oth> (accessed 23.03.2023).
- Ukaz Prezydenta Ukrainy «Pro Natsionalnu molodizhnu stratehiu do 2030 roku» (2021) [Decree of the President of Ukraine "On the National Youth Strategy until 2030] Retrieved from: <https://www.president.gov.ua/documents/942021-37337> (accessed 22.03.2023).

Анотація

Сушко А. І., Прохоренко А. М. Основні тенденції розвитку сімейної та молодіжної політики України: сучасні перспективи та виклики. – Стаття.

У статті досліджено процес формування та реалізації молодіжної політики в Україні. Молодіжна політика розглядається як невід'ємна складова соціально-економічного та політичного курсу держави. Більш того, молодіжна політика може і повинна формуватися не як ініціатива державних органів управління, а децентралізовано, черпаючи ініціативу та імпульс у самій молоді. Особлива увага у статті приділена показу проблем, які є у сучасній молодіжній політиці, а також недосконалих механізмів її реалізації.

У першій половині дослідження концентрується увага на викликах та кризах, з якими стикається сучасна українська молодь, крім найтрагічніших причин окремо відзначається зростання безробіття серед молоді.

У статті наголошується, що на жаль, про сьогodнішню молодіжну політику в Україні не можна сказати, що вона носить системний і комплексний характер, що обумовлено як тривалим кризовим станом українського суспільства, так і неефективністю державних структур, які займаються молодіжною політикою. Величезного удару по реалізації програм підтримки молоді та сім'ї завдала пандемія коронавірусу та військове вторгнення РФ в Україну. Останнє спричинило очевидні наслідки: у держави стало недостатньо ресурсів для підтримки молодіжної політики та сім'ї, всі сили спрямовані на стримування противника та утримання економіки. Багато молодих людей змушені були залишити територію України, багато хто захищає її зі зброєю.

При цьому в статті також відзначається і безперечне піднесення серед молоді національних настроїв, активне бажання бути залученими до державного управління та соціального життя. Однак самих молодих людей, які мають можливість реалізації цього бажання, просто недостатньо.

У статті також розглядається необхідність зняття протиріч між ідеологічними позиціями та цінностями між молоддю та старшими поколіннями. Саме неприйняття старшим поколінням цінностей молоді може стати джерелом кризи для реалізації молодіжної політики.

У статті висувається пропозиція щодо модернізації молодіжної політики. Перераховуються завдання, які має вирішити держава для ефективної реалізації молодіжної політики.

Ключові слова: молодіжна політика, сімейна політика, молодь, державне управління, криза поколінь.

Summary

Sushko A. I., Prokhorenko A. M. The main trends in the development of family and youth policy in Ukraine: current prospects and weeks. – Article.

At the article, the process of formation and implementation of youth policy in Ukraine has been completed. The youth policy is considered of the article as an indispensable warehouse of the socio-economic and political course of the state. More than that, the youth policy can and is guilty of being formed not as an initiative of state governing bodies, but decentralized, drawing on the initiative and momentum from the youth themselves. Particular respect for the article is attached to the display of problems, like the current youth policy, as well as incomplete mechanisms for implementation.

In the first half of the study, concentrates attention on the crises and crises that affect the current Ukrainian youth, the most tragic reasons for which there is an increase in unemployment among young people.

Unfortunately, it is impossible to say about today's youth policy in Ukraine that it is systemic and complex in nature, which is conditioned as a tribal crisis camp of the Ukrainian society, as well as the inefficiency of state structures, as they are engaged in youth politics. A great blow to the implementation of programs to support youth and sim's was caused by the coronavirus pandemic and the invasion of the Russian Federation into Ukraine. The rest caused obvious consequences: the state had insufficient resources to support the youth policy and this, all the forces were directed to the enemy's streaming and economic development. A lot of young people are embarrassed to deprive the territory of Ukraine, a lot of people are defending their country.

At the same time, in the statute, it is also indicated and without a list of the middle youth of national attitudes, actively pursuing a chance to get to the state administration and social life. However, the young people themselves, who may be able to realize their dream, are simply not enough.

The article also considers the need for knowledge of the protirich between ideological positions and values between young people and older generations. The most hostile to the older generations of the young people's values can become a source of crisis for the implementation of youth policy.

The article has a proposition regarding the modernization of youth policy. The task is to be rehabilitated, as if the power could be victorious for the effective implementation of the youth policy.

Key words: youth policy, family policy, youth, state administration, generational crisis.